

Na Univerzitu tretieho veku prijímačky nie sú, stačí maturita, vek a zaplatiť školné	2
Online, sme.sk, 19. 3. 2026, 13:01	
Folklor, mýty a nacionalizmus. Do Košíc prišli umelkyne z Česka a Poľska	5
Online, eastmag.sk, 19. 3. 2026, 14:17	
Košický vedec Michal Goga prináša z Antarktídy unikátne vzorky	7
Online, vedanadosah.cvtisr.sk, 19. 3. 2026, 14:55	
Mestá sa pripravujú na jar	9
Televízia - STVR 24, Správy RTVS z regiónov, 19. 3. 2026, 17:34	
Učitelia sa školia na nový predmet Stem	10
Televízia - STVR 24, Správy RTVS z regiónov, 19. 3. 2026, 17:37	
Bridging the gap	10
Online, spectator.sme.sk, 20. 3. 2026, 6:24	

Na Univerzitu tretieho veku prijímačky nie sú, stačí maturita, vek a zaplatiť školné

19. 3. 2026, 13:01, Zdroj: sme.sk, Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Jana Hambáľková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Laura Hoľanová, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika

Dosah: 845 893 GRP: 18,80 OTS: 0,19 AVE: 1816 EUR

Na Univerzitu tretieho veku prijímačky nie sú, stačí maturita, vek a zaplatiť školné

Ako fungujú univerzity pre seniorov.

Máte po päťdesiatke, ale chceli by ste sa dozvedať napríklad v angličtine, práve či v psychológii? Môžete sa prihlásiť na niektorú z Univerzít tretieho veku (UTV), ktoré fungujú pri slovenských univerzitách.

Prijímačky sa nerobia, stačí, že sa preukázete škole aspoň maturitným vysvedčením, máte dostatočne vysoký vek a zaplatíte určený poplatok.

Univerzity prijímajú všetkých uchádzačov do naplnenia kapacity. Pri niektorých programoch sa plní rýchlo.

„Posledné roky nám ukazujú, že naši študujúci sú v online prostredí zdatní: do jednej minúty sa prihlásilo 20 záujemcov, do troch minút 110 záujemcov. Osobne sa prišlo prihlásiť päť záujemcov o štúdium na Univerzite tretieho veku,“ priblížila prihlasovanie Jarmila Žideková, vedúca Centra ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského v Bratislave, ktoré organizuje Univerzitu tretieho veku.

O čo je záujem

Ak sa na UTV záujemca nedostane na vzdelávací program, ktorý si vybral, môže sa vzdelávať v krátkodobých kurzoch. Tam je podľa Židekovej na výber niekoľko tém.

Na UTV pri Slovenskej poľnohospodárskej univerzite (SPU) v Nitre je napríklad najväčší záujem o záhradnícke programy a programy zamerané na zdravé potraviny a stravovanie.

„Univerzita tretieho veku má na SPU dlhoročnú tradíciu. V ponuke sú vzdelávacie programy z Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva, Fakulty biotechnológie a potravinárstva, Centra univerzitného športu a jazyky,“ skonštatoval Milan Šimko, prorektor pre vzdelávanie na SPU.

Ako to prebieha

Na Univerzite tretieho veku pri **Univerzite Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ)** v Košiciach sa vzdelávanie začína prvým všeobecným ročníkom. Po ňom si študenti vyberajú študijný program, na ktorý sa chcú zamerať v priebehu nasledujúcich dvoch rokov.

„V druhom a treťom ročníku majú na výber napríklad anglický jazyk, politológiu, právo, psychológiu, medicínu - verejné zdravie, rastliny v životnom prostredí či digitálne technológie v každodennom živote,“ vymenovala niektoré z možností **Laura Hoľanová**, hovorkyňa košickej **UPJŠ**.

Pri vybraných študijných programoch - napríklad digitálnych technológiách, rastlinách či psychológii - sa ich absolventi môžu prihlásiť aj do štvrtého nadstavbového ročníka. Pri psychológii sa otvára raz za dva roky.

Aký to má zmysel

„Vzdelávanie na Univerzite tretieho veku je ideálnou príležitosťou pre seniorov, ktorí túžia po aktívnom a zmysluplnom trávení voľného času. Programy sú navrhnuté tak, aby obohatili každodenný život, pomohli prekonať stereotypy a podporili duševnú pohodu,“ konštatuje Hoľanová.

Študenti nadväzujú nové sociálne kontakty, stretávajú podobne zmýšľajúcich ľudí a stávajú sa súčasťou inšpiratívnej komunity.

„Zmyslom nie je akademický titul, ale záujmové vzdelávanie pre seniorov. Pomáha udržiavať sviežu myseľ, podporuje zvedavosť a chuť objavovať. Učenie sa novým veciam stimuluje mozog a prispieva k prevencii duševného úpadku. Štúdium dáva dennému režimu nový rytmus a cieľ. Pomáha nahradiť prácu, ktorú senior opustil, niečím rovnako podnetným a obohacujúcim,“ uzatvára Juraj Rybanský, hovorca Slovenskej technickej univerzity v Bratislave.

Ako funguje celoživotné vzdelávanie na vybraných slovenských univerzitách

V texte sa dočítate, kto sa môže na štúdium prihlásiť?

Ako a kedy sa treba o jednotlivé programy zaujímať?

Koľko celoživotné vzdelávanie na slovenských vysokých školách stojí?

Ako prebieha vyučovanie a ako sa končí?

Univerzita tretieho veku pri Univerzite Komenského v Bratislave

Kto sa môže prihlásiť

Podmienkou prijatia na štúdium je ukončené stredoškolské vzdelanie s maturitou. Vzdelávanie je vhodné pre každého, kto má minimálne 50 rokov.

Ako a kedy sa prihlasuje

Na celoživotné vzdelávanie sa možno prihlásiť online prihláškou osobitne na vybraný vzdelávací program. Prihlasovanie prebieha bez prijímacieho konania. Vzdelávanie organizuje Centrum ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského prostredníctvom Univerzity tretieho veku.

Prihlasovanie prebieha elektronicky vyplnením jednoduchého formulára, ktorý je zverejnený pri zozname študijných programov. Ak sa študujúci na vzdelávací program nedostal pre vyšší záujem, môže sa vzdelávať v krátkodobých kurzoch, kde je na výber niekoľko tém.

Termíny podávania prihlášok sa zvyčajne otvárajú na jar až začiatkom leta pred začiatkom akademického roka.

K prihláške sa zvyčajne prikladá doklad o dosiahnutom vzdelaní (kópia maturitného vysvedčenia), potvrdenie o veku (napríklad občiansky preukaz) a potvrdenie o zaplatení poplatku za štúdium.

Koľko to stojí

Cena za 12 až 14 stretnutí počas akademického roka je od 88 eur. Táto suma platí pre štúdium v odborných programoch, pričom je rovnaká tak pre zamestnaných študentov, ako aj dôchodcov. Za štúdium anglického, resp. nemeckého jazyka sa platí 214 eur, za jogu 156 eur a za kreatívne prostredie kresby, maľby a priestorovej tvorby 131 eur. Školné sa uhrádza na celý akademický rok. Cenník štúdiá si môžu záujemcovia pozrieť na webe.

Ako prebieha vyučovanie

Vzdelávanie prebieha v 90-minútových blokoch, dvakrát do mesiaca.

Ako sa vzdelávanie končí

Vzdelávanie sa končí spravidla po dvoch rokoch slávnostným odovzdaním osvedčenia v Aule UK. Odovzdaniu osvedčenia predchádza ukončenie vzdelávania, ktoré môže mať podobu podľa rozhodnutia učiteľov a dohody so študujúcimi. Nie sú to skúšky, ako ich poznáme z vysokoškolského štúdia.

Univerzita tretieho veku pri Slovenskej technickej univerzite v Bratislave

Kto sa môže prihlásiť

Univerzita tretieho veku je určená pre všetkých, ktorí dosiahli vek minimálne 50 rokov a majú ukončené stredoškolské vzdelanie s maturitou alebo vysokoškolské vzdelanie.

Ako a kedy sa prihlasuje

Prihlásiť sa možno podaním papierovej prihlášky alebo elektronicky. Nové prihlasovanie do všeobecného ročníka na akademický rok 2026/2027 bolo spustené už na jeseň. Prihlasovanie na jednotlivé špecializované vzdelávacie programy bude na webovej stránke v auguste 2026.

Koľko to stojí

Poplatok za štúdium vo všeobecnom ročníku je od 80 eur, za jednotlivé špecializované vzdelávacie programy sa platí od 85 eur.

Ako prebieha vyučovanie

Priebeh štúdiá má podobu výučby formou prednášok štandardne každé dva týždne. V každom programe je minimálne 14 prednášok ročne. Výučba je v dopoludňajších alebo popoludňajších hodinách, od pondelka do piatka. Štúdium má odporúčanú dĺžku najmenej tri roky: všeobecný ročník + špecializácia.

Ako sa vzdelávanie končí

Absolvent získa po skončení štúdia osvedčenie o absolvovaní UTV pri STU alebo potvrdenie.

Univerzita tretieho veku pri Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre

Kto sa môže prihlásiť

Na vzdelávanie sa môžu prihlásiť ženy s vekom nad 45 rokov a muži od 50 rokov. Podmienkou je minimálne stredoškolské vzdelanie.

Ako a kedy sa prihlasuje

Prihláška sa posielajú poštou alebo mailom. Ponuku programov zverejňuje univerzita v letnom semestri na webovej stránke. Prijímacie skúšky sa nerobia. Ak to kapacita priestorov umožňuje, prijatí sú všetci prihlásení záujemcovia.

Koľko to stojí

Poplatok za vzdelávanie za celý akademický rok je 120 eur. Pre dôchodcov a zdravotne ťažko postihnuté osoby je suma 80 eur. Pokyny k úhrade a zápisu dostanú uchádzači e-mailom alebo poštou, ak nemajú e-mailovú adresu.

Ako prebieha vyučovanie

Vyučovanie prebieha formou trojhodinových prednášok sedemkrát za semester. Výnimkou sú jazyky, kde majú študenti dve vyučovacie hodiny týždenne. Pri pohybovo-relaxačných cvičeniach je rozvrh dvakrát jedna hodina do týždňa.

Ako sa vzdelávanie končí

Vzdelávanie je ukončené testom, realizuje sa spravidla na poslednej prednáške, absolventi dostanú „osvedčenie o absolvovaní vzdelávacieho programu“.

Univerzita tretieho veku pri **Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Kto sa môže prihlásiť

Medzi podmienky prijatia na košickú Univerzitu tretieho veku patrí vek nad 50 rokov, ukončené minimálne stredoškolské vzdelanie s maturitou a uhradenie poplatku za štúdium. V prípade odsúhlasenia prihlášky riaditeľom CCVaPP **UPJŠ** je možné prijať aj uchádzačov mladších ako 50 rokov.

Ako a kedy sa prihlasuje

Prihlasovanie na akademický rok 2026/2027 bude spustené od mája 2026 a bude trvať do konca augusta. Spolu s elektronickou prihláškou treba zaslať na adresu u3v@upjs.sk elektronickú kópiu maturitného vysvedčenia alebo diplomu o ukončení vysokej školy (prípadne kópiu priniesť na zápis). Prihlášku je možné podať aj osobne v kancelárii Univerzity tretieho veku, ktorá sídli v budove Rektorátu **UPJŠ** na Šrobárovej 2 v Košiciach. Univerzita preferuje podávanie elektronickej prihlášky.

Na univerzitu sa dostanú všetci záujemcovia, ktorí spĺňajú základné podmienky, teda vek nad 50 rokov a ukončené minimálne stredoškolské vzdelanie s maturitou. Prihlasovanie je otvorené do naplnenia kapacity, preto univerzita záujemcom odporúča prihlásiť sa čo najskôr.

Koľko to stojí

Štandardne frekventanti, ktorí poberajú dôchodok, uhrádzajú poplatok vo výške 60 eur za akademický rok. Zamestnaní, ktorí nepoberajú žiadnu formu dôchodku, hradia 80 eur za akademický rok. V prípade, že sa záujemca rozhodne prihlásiť na dva študijné programy súčasne, za druhý program uhradí už len 40 eur za akademický rok. Úľavy na školnom poskytuje univerzita súčasným alebo bývalým zamestnancom **UPJŠ** v Košiciach.

Ako prebieha vyučovanie

Výučba sa začína v septembri rovnako ako v prípade bakalárskych, magisterských, doktorských a doktorandských študijných programov. Prebieha každý druhý týždeň, v piatok alebo vo štvrtok v závislosti od odboru v čase od 9.00 do 11.30 hod., prípadne inak podľa rozsahu témy v danom týždni.

Štandardné štúdium na Univerzite tretieho veku trvá tri roky, pričom každý rok je rozdelený na dva semestre. Semester tvorí spravidla spolu 21 vyučovacích hodín rozdelených do siedmich, resp. šiestich sústreďení vo forme prednášok a konzultácií, ako aj praktických cvičení a exkurzií, ak učebný plán neurčí inak. Po absolvovaní štandardného štúdia je možné pokračovať v nadstavbovom ročníku vo vybraných študijných programoch.

Ako sa vzdelávanie končí

Hodnotenie predmetov sa uskutočňuje ústne alebo písomne vo forme testu, záverečnej práce alebo projektu a koná sa na konci každého semestra, prípadne v závere daného ročníka. Spôsob a termín overenia získaných vedomostí vopred stanovujú garanti jednotlivých študijných programov.

Autor: Jana Hambáľková

Folklor, mýty a nacionalizmus. Do Košíc prišli umelkyne z Česka a Poľska

19. 3. 2026, 14:17, Zdroj: [eastmag.sk](#), Autor: Lucia Radzová, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 212 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 72 EUR

Folklor, mýty a nacionalizmus. Do Košíc prišli umelkyne z Česka a Poľska

19. marca 2026

Pridajte komentár

6 min. čítania

Čo nám dnes hovoria staré mýty a folklórne príbehy? A čo sa stane, keď ich prestaneme brať ako samozrejmosť? Do Košíc prišli umelkyne z Poľska a Česka a počas svojej dvojmesačnej rezidencie budú hľadať odpovede práve na tieto otázky. Ich pobyt je súčasťou medzinárodného projektu Dekonstruktúra mýtov: Umelecké rezidencie v regióne V4, ktorý sa venuje skúmaniu tradičných symbolov a príbehov v kontexte narastajúceho nacionalizmu. Namiesto nostalgie tak prinášajú kritický pohľad – na to, čo si z minulosti vyberáme, čo si idealizujeme a čo by sme možno mali prehodnotiť.

Košice ako priestor na hľadanie

Na podujatí Meet & Greet, ktoré KAIR (Košice Artist in Residence) zorganizovalo 18. marca, mohla verejnosť bližšie spoznať nové rezidentky. Poľská umelkyňa Ola Nenko a česká umelkyňa anto_nie porozprávali o tom, čo ich do Košíc priviedlo, čo tu hľadajú a prečo je pre nich dôležité nechať proces tvorby otvorený. Ich prístupy sú odlišné, no v mnohom sa stretávajú. Ola Nenko pracuje najmä so sochou a scénografiou, pričom sa vracia k témam domova, stability a osobnej histórie. V jej projektoch sa odráža aj vlastná skúsenosť s neustálym presúvaním sa – a s tým spojené hľadanie miesta, kam patrí. anto_nie sa pohybuje na pomedzí umenia a herného dizajnu, pracuje s folklórom, ekológiou či bylinkárstvom a využíva aj digitálne nástroje, zvuk či naratívne princípy hier. Viac prezrádzajú v spoločnom rozhovore.

Prihláste sa do newslettera

Každý týždeň tipy na články, pozvánky na akcie a súťaže.

A ké boli vaše očakávania alebo prvý dojem z Košíc?

anto_nie: Bola som naozaj nadšená z panelákov. Sú také pekné a pokojné. Pri prihlasovaní som veľa hovorila o Východoslovenskej galérii a múzeu. Keďže pracujem s mýtmi a folklórom, bude pre mňa zaujímavé byť na východnom Slovensku, pretože je to špecifický región. Má to tu špeciálnu atmosféru, ktorú chcem preskúmať. Dievčatá z KAIR nám zriadili konzultácie s Lukášom Šútorom z Katedry slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie **UPJŠ**, teším sa na jeho výskum.

Ola: Povedala by som, že som nemala žiadne očakávania, pretože hoci veľa cestujem, nikdy som nebola na Slovensku, aj keď je tak blízko. Vedela som len, že je tu veľa hôr a zelene. Cesta z Krakova sem bola úžasná, práve cez tie hory. Rada chodím na rezidencie, pretože sa vtedy naozaj ponorím do krajiny a mesta a spoznávam to miesto. Zvyčajne nie som ten typ, čo si vezme knihu a číta o politike, radšej to miesto zažívam priamo.

anto_nie pracuje mimo iného aj s témou mýtov. Foto: autorka

Čo vás počas pobytu najviac zaujíma?

anto_nie: Pre mňa sú to určite inštitúcie, ale budem tu dva mesiace, takže chcem preskúmať aj prírodu a byť trochu turistkou. Dúfam, že ma nezje medveď, ako sa to stáva českým turistom... ale v Košiciach asi nie. (Smiech.)

Ola: Možno architektúra, o ktorej som niečo čítala. Chcela by som nájsť niečo o nábytku, niečo etno alebo tradičné. Niečo, čo sa kedysi používalo, ale dnes je to už nepoužiteľné alebo nepotrebné. Tiež dúfam v prírodu a môj priateľ navrhol, že by sme sem mohli ísť na bicykloch z Krakova. Uvidíme, či sa to podarí, je to bláznivý nápad.

Máte pevný plán krok za krokom, čo tu chcete vytvoriť, alebo nechávate proces otvorený?

anto_nie: Nechávam to otvorené. Mám nápad, že by som chcela pracovať s videom a urobiť niečo ako video esej, ale môže sa to zmeniť.

Ola: Uvidím, pôjde to tak, ako to pôjde. Pre mňa je to trochu ťažšie, lebo zvyčajne pracujem v dielni, kde môžem rezať, robiť špinu a pracovať s kovem. Tu to bude skôr o spoznávaní a čítaní kníh, chôdzi a výskume. Premýšľam o tom, že by som urobila niečo bez zvärania, nejakú štruktúru.

Ola Nenko inklinuje k práci s plechom. Foto: autorka

Ako sa táto rezidencia a jej zameranie na mýty líši od vašej bežnej práce doma v ateliéri?

Ola: Názov je „Dekonstrukcia mýtov“. Chápem to symbolicky, ako prácu so symbolmi prevzatými z nacionalizmu. Pre mňa je to skôr o politike v rámci krajín Vyšehradskej štvorky.

REKLAMA

anto_nie: Je tu táto zastrešujúca téma, ktorú budeme skúmať v rámci záverečnej spoločnej výstavy. Pre mňa to bolo špecifické, lebo som s touto témou pracovala už predtým. Hľadám spojenia medzi mytológiou, folklórom a tým, čo znamenajú mimo samotného príbehu.

Ktorý mýtus o ženách alebo o našom regióne by ste najradšej prepísali?

anto_nie: Myslím, že pracujem na prepisovaní viacerých z nich. Zatiaľ mám šesť príbehov o šiestich postavách. Zaujíma ma, či existuje nejaká bytosť špecifická pre východoslovenský región. Napríklad v Česku máme Krakonoša v Krkonošiach. Chcem zistiť, či existuje špecifický mýtus, ktorý by dal kontext tejto lokality.

Ola: Pre mňa je to stále téma domova. Premýšľam o nábytku a o tom, ako sa nacionalizmus dostáva do domovov. V Poľsku je to napríklad zameranie na to, že ženy by sa mali starať o domov a deti, návrat k tradíciám, kde majú veliť muži. To je to, čím sa zaoberám cez nábytok v domácnosti.

Akú úlohu v procese hrajú miestni ľudia?

anto_nie: Vidím ich ako sprievodcov. Chcem zažiť lokálnu kultúru, včera som bola v divadle. Dievčatá z KAIR sú skvelé a dávajú nám veľa tipov. Plánované stretnutie s profesorom z univerzity tiež určite ovplyvní moju prácu.

Ola: Podobne. Stačí tu byť a rozprávať sa s ľuďmi.

Lucia Radzová

Rada hľadám príbehy, ktoré voňajú človečinou.

Pridajte komentár

Mohli by sa vám páčiť aj nasledujúce články:

19. marca 2026

Najčítanejšie:

EAST MAG

Kultúra, umenie, aktuálne informácie, príbehy zaujímavých ľudí. East Mag už 7 rokov prináša rozhovory s inšpiratívnymi osobnosťami či novinky z regiónu a z podnikateľského prostredia.

Jeho zámerom je prinášať kvalitný obsah čitateľom, ktorí hľadajú spoľahlivé a zaujímavé informácie z Košického a Prešovského regiónu.

Magazín je vydávaný komunikačnou agentúrou LEMUR a vznikol na jeseň 2018 pod názvom Index Mag.

Kontakt

LEMUR, s.r.o., Narcisová 4, Košice

IČO: 46332227, IČ DPH: SK2023339835

ISSN: 2989-3291

Prihláste sa do newslettera! Každý týždeň tipy na články, pozvánky na akcie a súťaže.

Copyright © EAST MAG

Autor: Lucia Radzová

Košický vedec Michal Goga prináša z Antarktídy unikátne vzorky

19. 3. 2026, 14:55, Zdroj: vedanadosah.cvtisr.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, PF UPJŠ
Dosah: 1 858 GRP: 0,04 OTS: 0,00 AVE: 225 EUR

Košický vedec Michal Goga prináša z Antarktídy unikátne vzorky

redakcia 19. marca 2026

Výskum docenta Michala Gogu je zameraný na antarktické biotopy, konkrétne na štúdium nižších rastlín – machov a lišajníkov.

Košický vedec Michal Goga (spodný rad štvrtý sprava) z **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ)** v Košiciach a tím expedície Antarktída 2026. Zdroj: archív doc. RNDr. Michala Gogu, PhD.

Slovenská veda potvrdzuje svoje miesto v elitnom medzinárodnom výskume. Reprezentuje ju aj košický vedec doc. RNDr. Michal Goga, PhD., z Prírodovedeckej fakulty (PF) **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ)** v Košiciach, ktorý je súčasťou vedeckej expedície Antarktída 2026. Cieľom expedície je systematický monitoring klimatických zmien na najchladnejšom kontinente našej planéty.

Expedícia Antarktída 2026

Osemnásťčlenná vedecká výprava pod vedením Masarykovej univerzity v Brne (MUNI) je zastúpená nielen vedcami a vedkyňami, ale aj technickými pracovníkmi. Na Antarktíde odborníci monitorujú klimatické zmeny, stav ľadovcov či permafrostu a skúmajú tiež nižšie rastliny. Neoddeliteľnou súčasťou misie sú technické úlohy v rámci projektu Telegrafia – Warning Systems, predovšetkým kontrola, údržba a zabezpečenie chodu Českej vedeckej stanice Johanna Gregora Mendela, ktorá sa nachádza na Rossovom ostrove, v jednej z najrýchlejšie sa meniacich oblastí Antarktídy.

Blízko Antarktického polostrova prebieha intenzívne otepľovanie, roztápanie ľadovcov a dochádza k premenám ekosystému. Táto oblasť preto predstavuje ideálne podmienky na terénny výskum v oblastiach klimatických zmien, ekológie, glaciológie a geológie. Vo výskumnom tíme majú zastúpenie klimatológovia, glaciológovia, biológovia rastlín, mikrobiológovia, geológovia aj ekológovia.

Pozrite si

27. marca 2024 | VEDA NA DOSAH

Výskum zameraný na antarktické biotopy

Vedecké ciele misie sú zamerané na komplexné sledovanie stavu polárnych geo- a ekosystémov. Výskum docenta Michala Gogu je zacielený na antarktické biotopy, konkrétne na štúdium nižších rastlín – machov a lišajníkov. Tieto organizmy sú tzv. pioniermi, pretože osídľujú oblasti Antarktídy ako prvé a okrem iného slúžia ako citlivé indikátory environmentálnych zmien. „Každý nájdený sporofyt je kľúčovým dôkazom úspešnej reprodukcie rastlín v extrémnom prostredí a poskytuje cenné informácie o ich adaptácii, prežívaní a stabilite lokálnych ekosystémov,“ cituje tlačová správa vedca Michala Gogu.

Po návrate do Košíc bude nasledovať analýza zozbieraných vzoriek machov a lišajníkov v domovských laboratóriách. „Cieľom je kultivácia týchto pionierskych organizmov a identifikácia druhov, ktoré ako prvé osídľujú oblasti Antarktídy. Následne ich budeme skúmať z hľadiska stresovej fyziológie rastlín. Okrem toho zbieram aj lišajníky, pričom sa špecializujem na menej známe druhy, z ktorých plánujem izolovať sekundárne metabolity a pokračovať v rozširovaní našej banky lišajníkových metabolitov na Katedre biológie rastlín **PF UPJŠ** v Košiciach,“ priblížil plánované ciele výskumu.

Výskum docenta Michala Gogu je zameraný na antarktické biotopy. Zdroj: archív doc. RNDr. Michala Gogu, PhD.

Odolné antarktické lišajníky ako modelové organizmy

V rámci svojho výskumu sa Michal Goga zameria aj na stresové proteíny z týchto organizmov a ich potenciálne využitie v biotechnológiách, a to v spolupráci s kolegom z Technologického a inovačného parku (TIP) **UPJŠ** prof. RNDr. Erikom Sedlákom, DrSc., ktorý vedie projekt Konzorcium pokročilých proteínových biotechnológií (APBC). Antarktické lišajníky dokážu tolerovať extrémne nízke teploty, dlhodobé suchu, intenzívne ultrafialové žiarenie, oxidačný stres aj minimálnu dostupnosť živín. Vďaka týmto vlastnostiam predstavujú ideálne modelové organizmy v oblasti štúdia biologickej odolnosti na molekulárnej úrovni a mechanizmov, ktorými si živé

systémy zachovávajú funkčnosť v podmienkach, ktoré by boli pre väčšinu organizmov likvidačné.

Proteíny produkované lišajníkmi sú mimoriadne perspektívne pre ďalší vývoj v rámci APBC s potenciálnym uplatnením v medicíne, biotechnológiách a priemysle, kde je stabilita a spoľahlivosť biomolekúl kľúčovým faktorom.

Po návrate do Košíc bude nasledovať analýza zozbieraných vzoriek machov a lišajníkov v domovských laboratóriách. Zdroj: archív doc. RNDr. Michala Gogu, PhD.

Tvorba ortofotomapy

Súčasťou výskumu docenta Gogu je tiež mapovanie vegetácie kryptogamov (sinice, lišajníky a machorasty) a tvorba tzv. ortofotomapy. „Neopísateľné zábery z vtácej perspektívy a ortofotomapy som zachytil pomocou dronu, ktorý mi poskytol Ústav geografie Prírodovedeckej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, za čo som nesmierne vďačný,“ vysvetlil.

Na Rossovom ostrove inštaloval experiment zacielený na fyzikálno-geografické a geologické podmienky v Antarktíde pre Ústav geografie **PF UPJŠ** v Košiciach. Do pôdy boli inštalované špeciálne tzv. limestone plates – doštičky, na ktoré budú počas jedného roka pôsobiť fyzikálne a chemické výkyvy tamjšieho prostredia. Dáta z nich bude vo fakultnom laboratóriu následne analyzovať RNDr. Alena Gessert, PhD., univerzitná docentka.

Počas práce v teréne prichádzajú vedci do kontaktu aj s antarktickou faunou, najčastejšie ide o tulene. Zdroj: archív doc. RNDr. Michala Gogu, PhD.

Prínos aj pre študentov

Cenná dokumentácia, ktorú doc. Goga prinesie na košickú akademickú pôdu, bude prínosom aj pre študentov **UPJŠ**, ktorí budú mať jedinečnú možnosť vybrať si témy bakalárskych a magisterských prác pod jeho vedením. V rámci nich budú skúmať privezené vzorky a privezený materiál. Ani v tomto bode sa rozsiahly zber výskumného materiálu nekončí. Pre Katedru zoológie **PF UPJŠ** v Košiciach docent Goga zabezpečil zber substrátov a pripravuje extrakcie, ktoré obsahujú bezstavovce, ako napríklad chvostokoky (Cryptopygus antarcticus). Tento materiál je mimoriadne vzácny pre skupinu vedcov pod vedením prof. RNDr. Ľubomíra Kováča, CSc., ktorá sa venuje výskumu arktických druhov.

Pozrite si

17. januára 2024 | VEDA NA DOSAH

Antarktída ako živé laboratórium

Okrem výskumu rastlínstva vedci monitorujú dynamiku zmien ľadovcov a permafrostu, vývoj odľadených území, riečne a jazerné systémy, environmentálne procesy v extrémnych polárnych podmienkach. Práca odborníkov v teréne je limitovaná extrémnym počasím. Silný vietor spôsobuje, že reálna teplota -5 °C je pocitovo vnímaná ako mrazivých -20 °C. Bezpečnosť je najvyššou prioritou, a preto je súčasťou expedície okrem vedeckého výskumu výrazná modernizácia zdravotníckeho vybavenia českej vedeckej stanice, ako informovala Masarykova univerzita v Brne v tlačovej správe.

„Mínus päť stupňov v Antarktíde nie je to isté ako mínus päť stupňov v Európe. Antarktída nám každým dňom pripomína, aká silná dokáže byť príroda a že my sme len jej hosťami, ktorí musia rešpektovať jej podmienky. Hoci nám čerstvý sneh a silný vietor často komplikujú prácu v teréne, vďaka skvelej tímovej spolupráci sa nám podarilo úspešne oživiť stanicu a rozbehnúť plánovaný výskum. Každá nájdená vzorka machu či lišajníka v tomto extrémnom prostredí je pre nás dôležitým kúskom skladačky v pochopení klimatických zmien. Pracujeme tu od rána do večera bez ohľadu na víkendy. Pociť, že môžeme reprezentovať slovenský výskum v takých náročných podmienkach, je nesmierne motivujúci,“ uviedol v prvej správe z Antarktídy doc. Michal Goga. Členovia expedície vyrážajú do terénu aj na dlhšie vzdialenosti, čo znamená, že niekoľko dní strávia v kempoch mimo stanice.

Prestíž a medzinárodný význam pre **UPJŠ** v Košiciach

Doc. RNDr. Michal Goga, PhD., sa mohol zúčastniť na expedícii aj vďaka odbornému a inštitucionálnemu zázemiu TIP **UPJŠ** v Košiciach pod vedením jeho riaditeľa RNDr. Andreja Miroššaya, PhD. „Účasť experta z Technologického a inovačného parku **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** na takejto expedícii potvrdzuje vysokú úroveň slovenských výskumných inštitúcií. Prepojenie základného výskumu s praktickými inováciami v podmienkach, kde priestor na improvizáciu prakticky neexistuje, posúva hranice ľudského poznania. Antarktický výskum je dôkazom, že kvalitná veda sa rodí tam, kde sa stretáva odbornosť, tímová spolupráca a rešpekt k prírode. Prajem docentovi Gogovi veľa úspechov,“ uviedol riaditeľ TIP **UPJŠ** v Košiciach.

Zdroj: TS **UPJŠ** Košice (1, 2)

(zh)

SÚVISIACE ČLÁNKY

27. januára 2020 | Galina Lišháková

Aktuálne podujatia

Dnes je 20. marca 2026

20 Mar

Prednáška, Výstava, Workshop / celé Slovensko

20 Mar

Autor: VEDA NA DOSAH

Mestá sa pripravujú na jar

📅 19. 3. 2026, 17:34, Relácia: **Správy RTVS z regiónov**, Stanica: **STVR 24**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Martin Pizňák**
AVE: 5005 EUR

Mestá sa pripravujú na jar

Ivana Leferovičová, moderátorka

V Košiciach sa s príchodom teplejšieho počasia začínajú skrášľovať verejné priestranstvá. Mesto už začalo s údržbou ulíc, parkov aj námestí. Postupne sa tak pripravujú na novú sezónu.

Ludmila Smetanková, redaktorka

S oteplením sa ulice zaplňajú aj väčším počtom pracovníkov, ktorí sa púšťajú do jarých prác.

Slavomíra Brzová, hovorkyňa spoločnosti Kosit a.s.

Pracujú na pozbere posypového materiálu po zimnej údržbe. Oficiálne sa nám zimná údržba v Košiciach končí tridsiateho prvého marca. Vzhľadom na počasie začali tieto práce prebiehať už v predstihu.

Marek Lukáč, hovorca správy mestskej zelene KE

Začíname s prekopávaním pieskovísk. Piesok sa taktiež pravidelne prelieva vodou a jeho kvalitu kontroluje Regionálny úrad verejného zdravotníctva. Ak sa zistia akékoľvek nedostatky, tie bezodkladne odstraňujeme.

Ludmila Smetanková, redaktorka

Pozornosť si po zimnom období vyžadujú aj fontány, ktoré mesto pripravuje na opätovné spustenie.

Marek Lukáč, hovorca správy mestskej zelene KE

Ešte v zimných mesiacoch prešli všetky technologické časti fontán, ako sú napríklad čerpadlá alebo dýzy, trysky kontrolou a údržbou. V týchto dňoch prebiehajú už finálne kontroly priamo vo fontánach a v ich útrobach, aby na prelome apríla a mája mohli byť slávnostne spustené.

Ludmila Smetanková, redaktorka

Okrem upratovania a údržby prišiel čas aj na jarú výsadbu stromov. Počas najbližších dní pribudnú na košických sídliskách napríklad lipy, čerešne a duby.

Martin Pizňák, botanik botanickej záhrady KE

Určite je teraz na to dobrý čas. Akonáhle sa pôda oteplí, tak v pôde začnú klíčiť aj buriny a tým pádom má dostatočnú teplotu na to, aby sme vysádzali akékoľvek rastliny, vrátane ovocných stromčekov.

Ludmila Smetanková, redaktorka

Na jarné upratovanie sa pripravujú aj Košičania. V uliciach preto budú postupne pribúdať aj veľkokapacitné kontajnery. Ľudmila Smetanková, Slovenská televízia.

Učitelia sa školia na nový predmet Stem

19. 3. 2026, 17:37, Relácia: **Správy RTVS z regiónov**, Stanica: **STVR 24**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Dušan Šveda**

AVE: 6006 EUR

Učitelia sa školia na nový predmet Stem

Ivana Leferovičová, moderátorka

Budúcoročným tretiakom z desiatich gymnázií na Slovensku pribudne nový predmet s názvom STEM. Ten skĺbi do vyučovacej hodiny viaceré predmety prírodných vied, teda matematiku, informatiku, fyziku či biológiu. Učitelia sa naň školia už teraz.

Petronela Mahdalová, redaktorka

Sedemnásťročný Filip z košického gymnázia sa vo svojom štúdiu zameriava na informatiku. Tej by sa chcel venovať aj na univerzite. Nový predmet STEM víta.

Filip, študent gymnázia Alejová 1, KE

Myslím si, že tým, že dostaneme príklady alebo ako spôsoby riešenia aj z iných predmetov, tak by nám to mohlo pospájať tie predmety dokopy a tým pádom sa ľahšie naučiť tie ostatné.

Petronela Mahdalová, redaktorka

Predmet STEM bude pre tretakov vybraných gymnázií povinný. Budú ho vyučovať viacerí učitelia naraz, napríklad učiteľ fyziky, matematiky a biológie, a to dve vyučovacie hodiny do týždňa.

Paula, študentka gymnázia Alejová 1, KE

Ja sa teším, že ako to bude prebiehať a ma zaujíma, že čo všetko z toho aj dostanem navyše.

Petronela Mahdalová, redaktorka

Myšlienka nového predmetu vznikla ako spoločenská objednávka univerzít a zamestnávateľov.

Dušan Šveda, PF UPJ KE

Šje tu AI a je tu robotika, digitálne technológie a ukazuje sa, že nestačí mať na Slovensku ambície byť len používateľom, ale aj tvorcom, architektom týchto technológií. Ak chceme pripraviť takýchto vzdelaných expertov, treba začať skôr.

Petronela Mahdalová, redaktorka

Na novom predmete STEM budú študenti nielen počúvať výklad, ale aplikovať teóriu do praxe. Výsledkom má byť hotový produkt alebo projekt. Pripraviť na to však treba najmä učiteľov.

Ján Guniš, spolugarant predmetu Stem

Aby bolo jasné, aby ten učiteľ vedel, na čo presne môže nadviazať, čo ten jeho kolega v tej predchádzajúcej časti vlastne s tými žiakmi spravil, kam sa dopracovali a musí vedieť v tomto pokračovať.

Jana Mečiarová, učiteľka gymnázia V. B. Nedožerského v Prievidzi

Bude to novinka. Nebudem trvať sama na tom vyučovaní, ale z toho pohľadu kooperácie s kolegami, pretože my si budeme musieť všetko pripraviť a deti zistia, že fyzika nie je o fyzike, že je o živote, hej, a biológia nie o biológii zase, že je o živote. Vnímam to ako prínos.

Petronela Mahdalová, redaktorka

Predmet STEM by mal byť prínosom aj pre študentov, ktorí sa chcú prihlásiť na medicínu či na humanitné odbory. Petronela Mahdalová, Slovenská televízia.

Bridging the gap

20. 3. 2026, 6:24, Zdroj: spectator.sme.sk, Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Jana Liptáková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Pavol Jozef Šafárik University in Košice
Dosah: 4 026 GRP: 0,09 OTS: 0,00 AVE: 319 EUR

Bridging the gap

Cooperation between academia and the business service sector in Slovakia is gaining momentum.

As Slovakia continues to strengthen its position as a hub for shared and business service centres, cooperation between universities and the sector is becoming a key pillar in preparing the next generation of talent.

AmCham Slovakia's Business Service Centers Forum (BSCF), representing major employers in shared services, finance, IT and operations, has been working closely with Slovak universities for years, with supporting education forming part of its mission from the very beginning.

"BSCF practically from its foundation started actively cooperating with universities, as this is one of our core goals," Peter Rusiňák, coordinator of BSCF at AmCham Slovakia, explains for The Slovak Spectator.

Even before the formal platform existed, member companies were already contributing to higher education through specialised lectures and full-semester courses in areas such as financial controlling, actuarial science, accounting standards and strategic management.

Given the nature of jobs in the sector, collaboration is strongest with technical, economics and management-oriented faculties.

Accredited courses bridging theory and practice

One of the flagship cooperation initiatives is the accredited university course Skills for Success: from University to Practice, launched in 2016 at the Faculty of Business Management of the University of Economics in Bratislava (EUBA).

The course focuses on soft skills and communication, which BSCF considers to be just as essential as digital competencies.

"Besides digital skills, we see soft and communication skills as critically important for every graduate's skill set," says Rusiňák.

Universities involved across Slovakia

BSCF currently cooperates institutionally with several Slovak faculties, including:

Faculty of Business Management, EUBA

Faculty of Commerce, EUBA

Faculty of Management, Comenius University Bratislava

Faculty of Economics and Management, Slovak University of Agriculture in Nitra

Faculty of Electrical Engineering and Informatics, Technical University of Košice

Faculty of Arts, **Pavol Jozef Šafárik University in Košice**

Since its launch, the course has expanded to six additional faculties in Bratislava, Nitra and Košice. The newest addition will be the Faculty of Commerce at EUBA, where the programme will start in spring 2026.

BSCF's HR expert community also runs another accredited subject, Hands-on HR: Global Trends, taught since 2020 at universities in Bratislava and Nitra, focusing on the latest developments in human resources.

Anita Romanová, dean at EUBA's Faculty of Business Management, sees the cooperation between the university and AmCham Slovakia as a long-term strategic partnership that is exceptionally beneficial – both in terms of the quality of education and the employability of our graduates.

"Partnership with AmCham represents a functional model for systematically connecting the academic environment with business practice," Romanová told The Slovak Spectator.

Alongside Skills for Success and Hands-on HR, another important platform is the Business-Academic Committee, which enables structured dialogue between universities and employers.

"Thanks to it, we are able to identify the needs of the labour market and reflect them in innovations to our study programmes, thereby strengthening the modern and competency-oriented nature of education at EUBA," Romanová says.

The Faculty of Business Management is considering expanding its cooperation with business service centres, which it views as a significant and promising part of the economy, as well as important employers of its graduates. When establishing new partnerships, the faculty focuses primarily on their concrete benefits for students. This includes involving industry experts in teaching, bringing real-life assignments and case studies into courses, developing professional internships, and cooperating on the supervision of final theses.

"We would also welcome another form of cooperation, namely through joint research-oriented projects," she says.

At the same time, the faculty considers it important that employers also contribute to the creation of courses and study curricula.

"Their feedback allows us to respond flexibly to the changing demands of the labour market and ensure that our graduates are professionally prepared and competitive both in the domestic and international environment," Romanová says.

Companies bringing real-world expertise into classrooms

Major business and shared service centres are also directly involved in education.

Swiss Re, for example, teaches two complete courses within the Actuarial Science programme, Re/Insurance in Practice and Effective Communication for Actuaries, at EUBA's Faculty of Economic Informatics.

"We consider it important to connect academia with practice and spread awareness about the re/insurance industry in Slovakia," says Pavol Griger, Swiss Re's head of operations for continental Europe and university engagement lead.

The accredited course Connecting Theory with Practice in Finance, focused on finance, was created in close cooperation with experts from the Accenture Advanced Technology Center and Intelligent Operations Center, as well as Henkel Slovensko Global Business Solutions+ Bratislava. It is taught at EUBA as a standalone course during the summer semester.

"The course offers students a unique opportunity to gain insight into the real functioning of financial processes in an international corporate environment," says Zuzana Kaňuchová, cluster head of corporate communications CEE at Henkel Slovensko.

The teaching combines academic knowledge with the practical experience of professionals, who introduce students to finance from the perspective of everyday business practice. An important part of the course is work on practical case studies prepared in teams. In this way, students develop analytical thinking, teamwork skills, and the ability to solve real-world challenges. At the end of the semester, they present their solutions, strengthening their presentation and communication skills.

In a similar vein, Henkel Slovensko Global Business Solutions+ Bratislava collaborates directly with multiple universities by delivering guest lectures and regularly organises 'Days at Henkel' to give students insight into real business environments.

IBM's International Services Centre teaches the accredited course IBM Financial Centres at EUBA. It provides students with practical financial skills, with a strong focus on real corporate environments.

DXC Technology Slovakia is currently preparing a new course in partnership with the Trnava-based Faculty of Materials Science and Technology at the Slovak Technical University (STU), Zuzana Spišáková of DXC Technology Slovakia told The Slovak Spectator.

A call for specialised study programmes

Looking ahead, BSCF believes Slovakia would benefit from at least one dedicated university specialisation focused on preparing professionals for the business service sector.

"It is a specific sector built on a combination of soft and hard skills, together with expertise in core areas such as technology, finance or IT," Rusiňák says.

As a sector organisation in Slovakia, they are ready to lend a helping hand both in content development and in the subsequent implementation of this form of study. They can envision a specialisation at the second level of university education or in the format of an MBA extension, following the example of the University of New York in Prague (UNYP), where a similar 18-month programme was launched in 2024 through cooperation between a private university, a research institute, and the Czech umbrella organisation of business centres.

Internships instead of theses? A new opportunity

Cooperation between business service centres and academia is steadily deepening beyond the classroom. Member companies are not only contributing to teaching, but also mentoring bachelor's and master's theses, while research in the field is gaining momentum – highlighted by Rusiňák, who points to the first PhD dissertation on the economic impact of business centres in Slovakia, defended at EUBA in summer 2024. The dissertation, titled Shared Services and Business Centres in Central and Eastern Europe, was written by

Dagmar Grachová.

At the same time, internships are increasingly recognised as a vital bridge between education and employment.

“Completing a professional internship lasting at least one semester is an essential part of university study,” Rusiňák stresses, pointing to the growing importance of embedding practical experience into curricula at both bachelor’s and master’s levels.

With a new law from 2026 enabling students to complete bachelor’s degrees through internships instead of traditional theses, partnerships between universities and the sector are set to play an even more central role in shaping job-ready graduates and strengthening Slovakia’s talent pipeline.

Autor: Jana Liptáková